

'DE KWALITEIT VAN LESGEVEN IS DOOR DE HELE SCHOOL OMHOOG GEGAAN.'

EEN GOEDE LES IS DE BASIS VAN JE VAK

Vrijwel iedere leerkracht is gemotiveerd om goed les te geven en zijn of haar leerlingen elke dag een stapje verder te brengen. Maar hoe doe je dat nu, goed lesgeven? Een effectief en praktisch lesmodel is hierbij van onschatbare waarde. De CED-Groep heeft een onderscheidend model ontwikkeld: het Doordacht Passend Lesmodel (DPL). Dit model maakt gebruik van de technieken van Teach Like a Champion, Breinsleutels en coöperatieve werkvormen.

VAART IN DE LES EN GEMOTIVEERDE LEERLINGEN

Hanneke van Keeken is onderwijsadviseur bij de CED-Groep en nauw betrokken bij de ontwikkeling van het DPL. “De grootste winst van dit model is de sterke structuur en actieve betrokkenheid van de leerlingen”, zo vat Hanneke kort samen. “Belangrijke onderdelen zijn directe instructie, heldere en haalbare lesdoelen, interactieve werkvormen, controleren van begrip en het geven van feedback en complimenten. Door de pakkende start en de interactie met én tussen de leerlingen zit er veel vaart in de les. Alles bij elkaar zorgt dit voor gemotiveerde leerlingen, minder verstoring gedrag in de les en uiteindelijk een betere opbrengst.”

Hanneke geeft trainingen en begeleidt scholen met de invoering van DPL. Een van die scholen is PCB De Parel in Rotterdam Zuid. Niels Kruijthoff is leerkracht én hij begeleidt zijn collega's met het werken met DPL. “Onze school is vorig schooljaar met een DPL-traject gestart. Wij werkten al met de technieken van Teach Like a Champion met als resultaat een goede groeps sfeer en een goede werkhouding en motivatie van de leerlingen. Door DPL is er nu meer aandacht voor de vorm en de inhoud van de instructie. Het model biedt als ware een kapstok om de technieken van Teach uit te voeren. Dat zorgt er nu voor dat we nog meer doelgericht werken en dat we de lat voor onze leerlingen hoog leggen.

EEN EFFECTIEVE LES IN VIER FASEN

Het DPL bestaat uit vier fasen: de start, interactieve instructie, actieve verwerking en het einde van de les. Voor elke fase heeft het team van De Parel een trainingsbijeenkomst gevolgd. Niels neemt ons stap voor stap mee door de verschillende fasen.

“Bij de start draait het vooral om een goede voorbereiding. Dat begint met het bedenken van een pakkende start waarmee je het doel van de les in een context plaatst. Een aansprekende anekdote over de uitverkoop en wat je daarmee bespaart, trekt bijvoorbeeld meer aandacht dan zeggen dat je het vandaag over procenten gaat hebben. Verder zorg je voor een concreet en helder lesdoel. ‘We gaan vandaag oefenen met procenten’ is geen doel. Wel: ‘aan het eind van de les kan ik sommen maken met’ ... vul maar in. Je maakt dit lesdoel ook zichtbaar, bijvoorbeeld op het digibord. Uiteraard denk je ook van tevoren na over de werkvormen en de opdrachten.”

De tweede fase is de instructiefase. Niels: “De instructie is in stappen opgebouwd: Ik, wij, jullie, jij. Ik is de leerkracht. Die begint de instructie met modellen, voordoen van de lesstof. Stap

voor stap draagt leerkracht de verantwoordelijkheid over aan de leerlingen. Dit gebeurt met veel interactie, bijvoorbeeld door vragen te stellen, onverwachte beurten of ‘draai en praat’ met tweetallen. Als bij controle van begrip blijkt dat een groot deel van de groep kan beginnen aan de actieve verwerking, fase drie, weet je precies welke leerlingen nog verlengde instructie nodig hebben. Aan het einde van de les, fase vier, wordt gecontroleerd of het lesdoel is behaald. Dit doe je bijvoorbeeld met controlevragen en een vorm van een afzwaaijer zoals bijvoorbeeld het wisbordje. Alle leerlingen beantwoorden de vraag en steken het bordje met het antwoord in de lucht. Zo zie je in een oogopslag wie het goed hebben en wie niet. Dat levert je veel data op. Daarnaast controleer je ook het proces samen met de leerlingen. Hoe komt het dat het wel of niet goed is gegaan? Waar loop je nog tegenaan? Ook hiervoor zijn weer allerlei verschillende manieren te bedenken.”

“JE BENT WEER ECHT JE VAK AAN HET UITOEFENEN”

Niels is erg te spreken over het werken met DPL. “Om te beginnen kun je er vanaf de eerste training direct mee aan de slag. Het is een heel praktisch lesmodel. Je kunt gewoon je eigen lesmethodes gebruiken, maar het laat je daar wel anders naar kijken waardoor je er veel meer uit haalt. Wij zijn ervan overtuigd dat het werken met dit lesmodel onze resultaten ten goede komt, maar het ontbreekt ons door de Coronatijd nog aan toetsresultaten. Ik kan wel stellen dat door de hele school de kwaliteit van de lessen omhoog is gegaan. Mijn collega's zijn ook positief. Ik hoor vaak zeggen dat je met dit instructiemodel weer echt je vak aan het uitoefenen bent, je staat bewust les te geven in plaats van te coachen of te begeleiden. Natuurlijk, het kost vooral in het begin wat extra voorbereidingstijd. Je moet

van je routines afstappen en de tijd nemen om van tevoren goed na te denken over je les en het een en ander klaar te zetten. Daar staat tegenover dat je lessen beter en effectiever verlopen, daar win je die tijd weer mee terug. En minstens net zo belangrijk: DPL is heel data gestuurd, waardoor je veel gericht met je leerlingen aan de slag kunt. Als dat geen winst is...”

DOWNLOAD DE DPL KIKWIJZER

Ben je benieuwd hoe het zit met de lessen op jouw school? Worden die bewust en effectief gegeven? Misschien denk je op voorhand van wel, maar het kan nooit kwaad om dat eens nader te onderzoeken. Hiervoor heeft de CED-Groep de DPL Kijkwijzer ontwikkeld.

Je kunt deze gratis downloaden via cedgroep.nl/dplkijkwijzer.

Daarnaast verschijnt dit najaar het DPL handboek. Hierin wordt het DPL uitgebreid beschreven en gekoppeld aan de achterliggende wetenschappelijke inzichten, met veel praktijkvoorbeelden. Zie cedgroep.nl/webwinkel.

VERHOOG HET LEERRENDMENT

Vanuit de missie ‘de beste kansen voor ieder kind’ begeleidt de CED-Groep scholen bij duurzame kwaliteitsverbetering. Wil jij het leerrendement in jouw groep verhogen? De CED-Groep ondersteunt je graag om goed te leren werken met het Doordacht Passend Lesmodel. Kijk op cedgroep.nl/dpl.

Als leren je lief is